

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/71/2008

FINANSOWANIE NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO W POLSCE

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, MAJ 2008

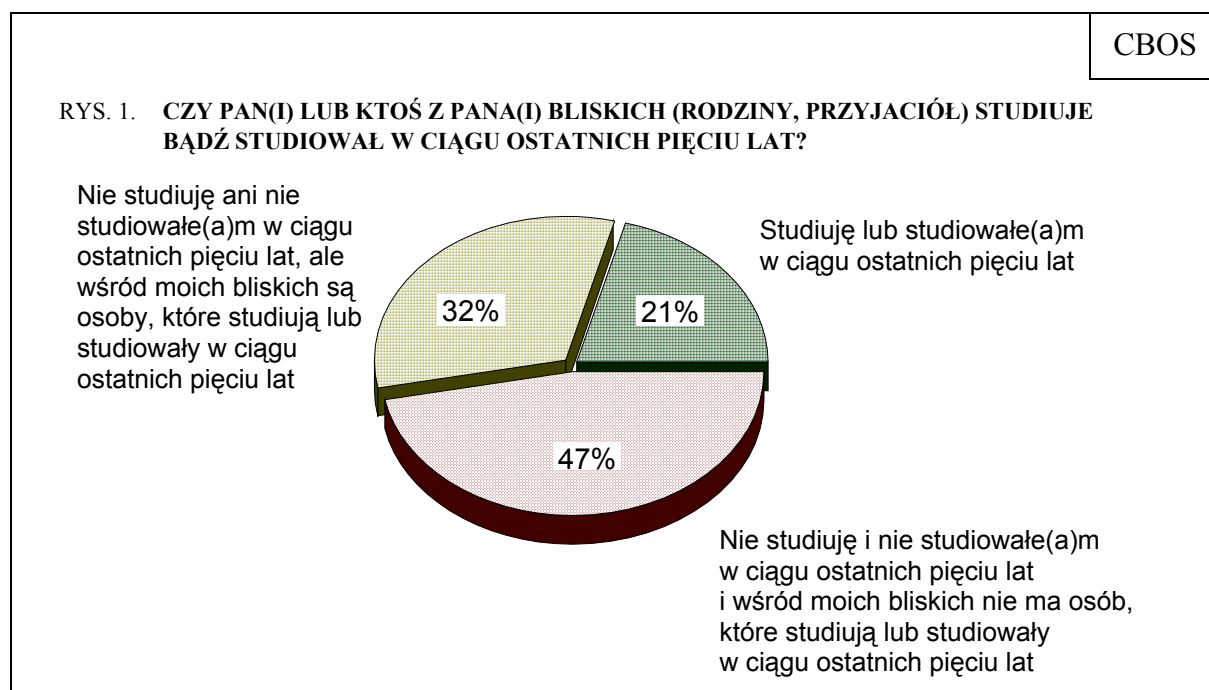
PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
12 października 2007 roku

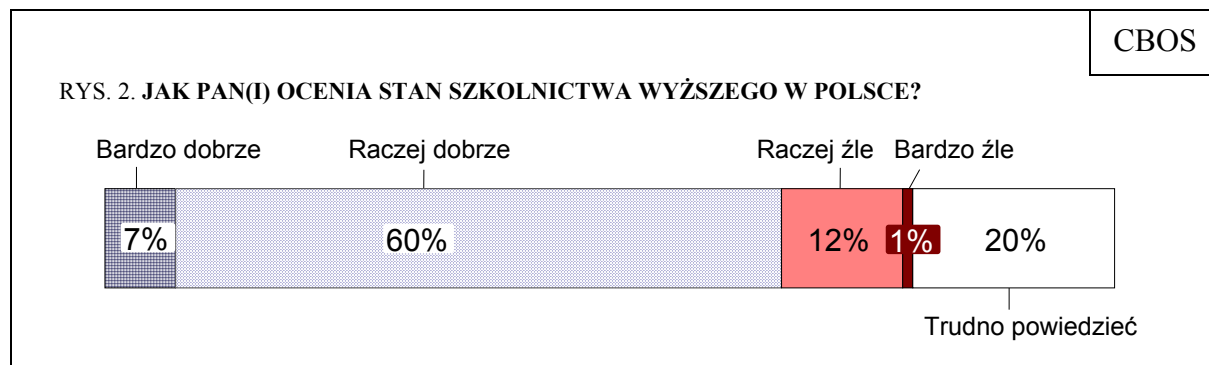
Od kilku tygodni problemy polskiej nauki oraz zmiany w tej dziedzinie proponowane przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego są jednym z ważniejszych tematów dyskusji medialnej. W naszym ostatnim sondażu¹ postanowiliśmy skupić się na jednym z aspektów tej sprawy – finansowaniu badań naukowych i szkolnictwa wyższego.

Spośród osób biorących udział w sondażu co piąta (21%) obecnie studiuje bądź studiowała w ostatnich pięciu latach, a co trzecia (32%) nie studiuje i nie miała w tym czasie takich doświadczeń, lecz wśród jej bliskich – rodziny, przyjaciół – znajdują się obecni bądź stosunkowo niedawni studenci. Niespełna połowa ankietowanych (47%) w ciągu ostatnich pięciu lat nie miała bliższej styczności ze światem szkolnictwa wyższego widzianym od strony studenta.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (215) zrealizowano w dniach 11–14 kwietnia 2008 roku na liczącej 1101 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Większość ankietowanych (67%) pozytywnie ocenia stan szkolnictwa wyższego w Polsce, choć tylko 7% uznaje go za bardzo dobry. Niezadowolenie z kondycji wyższych uczelni i oferowanych przez nie studiów wyraża co ósmy respondent (13%), a co piąty (20%) nie ma wyrobionego zdania w tej sprawie.

Wśród ankietowanych niemających ostatnio styczności ze studiami liczba osób, które nie potrafią ocenić stanu szkolnictwa wyższego, sięga prawie jednej trzeciej, natomiast obecni lub niedawni studenci i osoby, które takich znają, mają bardziej sprecyzowane stanowisko i skłaniają się raczej ku lepszym opiniom.

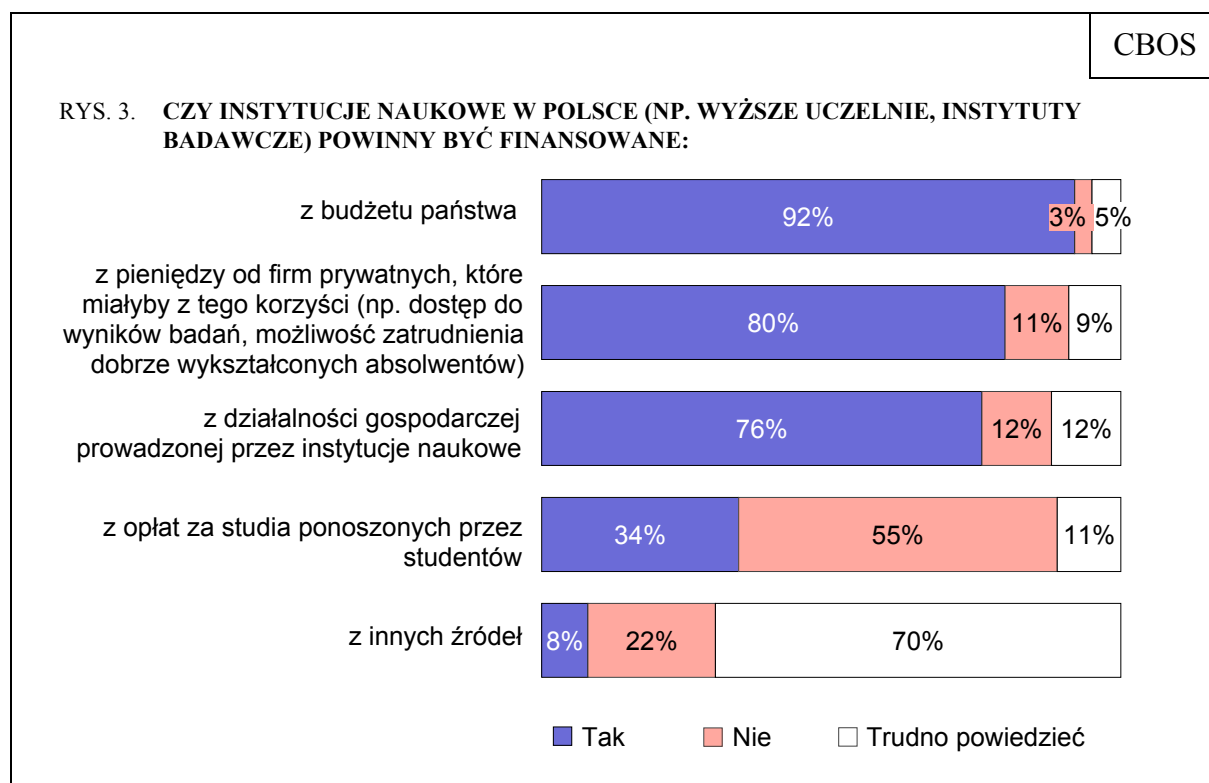
Tabela 1

Jak Pan(i) ocenia stan szkolnictwa wyższego w Polsce?	Odpowiedzi osób			Ogółem
	studiujących	niestudiujących, ale mających studentów wśród bliskich	niestudiujących i niemających studentów wśród bliskich	
	w procentach			
Bardzo dobrze	10	6	6	6
Raczej dobrze	70	69	51	61
Raczej źle	15	12	10	12
Bardzo źle	1	1	2	1
Trudno powiedzieć	4	12	31	19

Dobre oceny szczególnie często wystawiają polskim wyższym uczelniom ankietowani najmłodsi, uczniowie i studenci, pracownicy umysłowi niższego szczebla; są one też tym częstsze, im lepiej badani oceniają warunki materialne swoich gospodarstw domowych. Z kolei im gorsza sytuacja materialna respondentów oraz im słabsze ich wykształcenie, tym częstsze trudności z oceną stanu polskiego szkolnictwa wyższego. Sprawia to problemy również osobom najstarszym, mieszkańcom wsi i miasteczek, rolnikom, rencistom i bezrobotnym. Najwięcej krytycznych opinii na ten temat notujemy natomiast wśród

ankietowanych z wyższym wykształceniem, należących do kadry kierowniczej i inteligencji, nieuczestniczących w praktykach religijnych i deklarujących poglądy lewicowe (patrz tabele aneksowe).

Zapytaliśmy następnie Polaków, w jaki sposób – ich zdaniem – powinny być finansowane instytucje naukowe. Wskazaliśmy im kilka możliwych źródeł funduszy. Wśród ankietowanych jest niemal powszechna zgoda, że pieniądze na działalność wyższych uczelni i instytutów badawczych powinny pochodzić z budżetu państwa (92%). Niewiele mniejsza jest akceptacja związków nauki z biznesem, a więc korzystania ze środków od firm prywatnych, które mogłyby w zamian mieć na przykład dostęp do wyników badań (80% respondentów popiera to rozwiązanie), a także czerpania zysków przez instytucje naukowe z prowadzonej przez nie działalności gospodarczej (76%). Najwięcej kontrowersji budzi pomysł utrzymywania instytutów badawczych i wyższych uczelni z opłat za studia, ponoszonych przez studentów. Popiera go jedna trzecia respondentów (34%), ale ponad połowa (55%) jest mu przeciwna. Co dwunasta osoba (8%) wymieniła jeszcze inne źródła finansowania nauki, przy czym do najczęściej wymienianych należały *sponsoring* i *darowizny*, w tym również od osób prywatnych i firm państwowych. Wskazywano także na możliwość korzystania z *funduszy europejskich*.

Także w tym przypadku osoby niemające ostatnio kontaktu ze studiami częściej udzielały odpowiedzi „trudno powiedzieć” w odniesieniu do wszystkich wymienionych źródeł finansowania. Zwolennicy i przeciwnicy utrzymywania instytucji naukowych z budżetu państwa oraz z prowadzonej przez te instytucje działalności gospodarczej są proporcjonalnie równie liczni niezależnie od tego, czy są studentami lub znają takowych, czy też nie. Natomiast wśród ankietowanych, którzy ostatnio nie mieli kontaktu ze studiami, proporcjonalnie nieznacznie więcej jest przeciwników związku nauki z biznesem. Ciekawie kształtują się odpowiedzi dotyczące opłat za studia, ponoszonych przez samych studentów – stosunkowo najwięcej zwolenników tej formy finansowania jest wśród obecnie studiujących (lub będących na studiach w ciągu ostatnich pięciu lat), najmniej zaś wśród tych, którzy nie są studentami, ale mają ich wśród bliskich.

Tabela 2

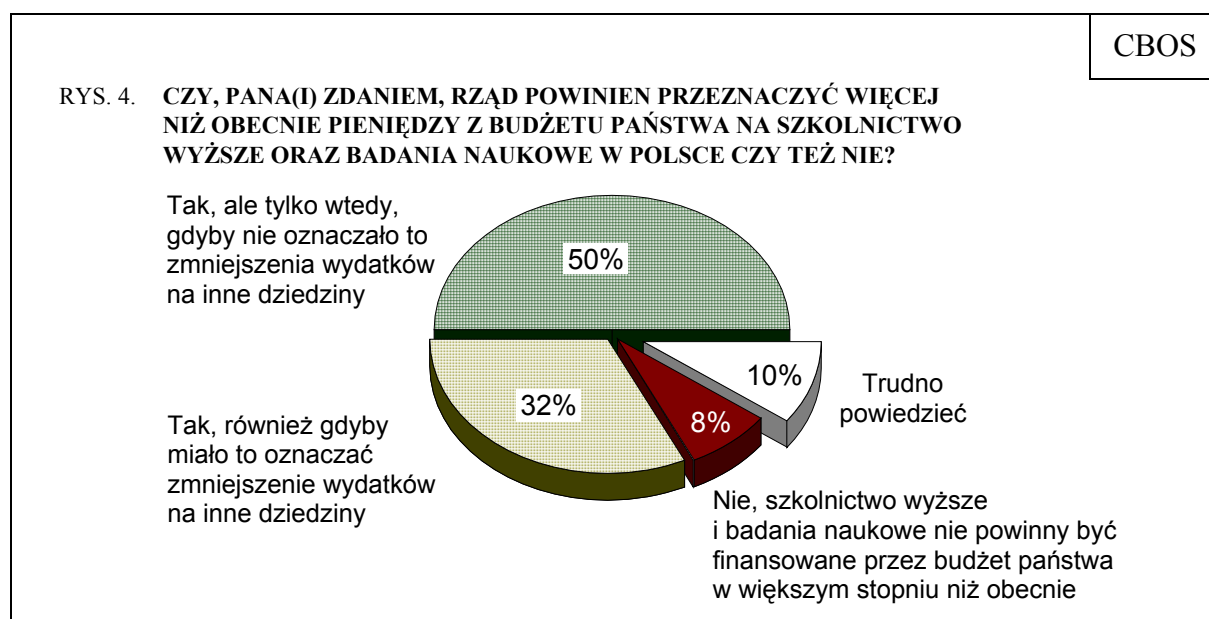
Czy instytucje naukowe w Polsce (np. wyższe uczelnie, instytuty badawcze) powinny być finansowane:	Odpowiedzi osób						Ogółem	
	studiujących		niestudiujących, ale mających studentów wśród bliskich		niestudiujących i niemających studentów wśród bliskich			
	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie
	w procentach							
– z budżetu państwa	98	2	93	3	89	3	92	3
– z pieniędzy od firm prywatnych, które miałyby z tego korzyści (np. dostęp do wyników badań, możliwość zatrudnienia dobrze wykształconych absolwentów)	87	19	84	9	74	13	80	11
– z działalności gospodarczej prowadzonej przez instytucje naukowe	79	13	80	12	73	11	76	12
– z opłat za studia ponoszonych przez studentów	38	54	32	60	32	53	34	55

* Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Im niższe wykształcenie i gorsza ocena warunków materialnych gospodarstwa domowego, tym większe grupy respondentów niepotrafiących zająć stanowiska w sprawie źródeł finansowania nauki w Polsce. Znacząco wyższe od przeciętnych odsetki odpowiedzi „trudno powiedzieć” notujemy też wśród ankietowanych najstarszych, rencistów, mieszkańców wsi. Natomiast im wyższe wykształcenie badanych, tym większe poparcie dla wszystkich wymienionych źródeł funduszy. Zwolenników finansowania nauki przez firmy prywatne jest więcej niż przeciętnie wśród mieszkańców największych miast, osób dobrze oceniających warunki materialne swoich gospodarstw domowych, pracowników umysłowych

niższego szczebla i fizyczno-umysłowych, przeciwników zaś – wśród robotników niewykwalifikowanych; ponadto sprzeciw wobec tego rozwiązania jest tym większy, im niższe wykształcenie ankietowanych. Prowadzenie działalności gospodarczej przez instytucje naukowe ma tym więcej zwolenników, im respondenci są młodszy, ponadto znacząco więcej wśród pracowników fizyczno-umysłowych i rolników, a także w grupie osób dobrze oceniających swoją sytuację materialną. Z brakiem akceptacji spotyka się zaś to rozwiązanie szczególnie często wśród pracujących na własny rachunek i robotników niewykwalifikowanych. Pomysł finansowania instytucji naukowych z opłat za studia, ponoszonych przez studentów, ma na ogół tym większe poparcie, im większa miejscowość, w której mieszkają ankietowani, wyższe dochody na osobę i lepsza ocena sytuacji materialnej, a także im mniejsze zaangażowanie w praktyki religijne. Ponadto częściej niż przeciętnie akceptują to rozwiązanie osoby prowadzące własną działalność gospodarczą i robotnicy niewykwalifikowani oraz badani młodzi, którzy nie ukończyli jeszcze 35 roku życia (patrz tabele aneksowe).

Ankietowani są zgodni co do tego, że nakłady z budżetu na szkolnictwo wyższe oraz badania naukowe powinny zostać zwiększone; przeciwnego zdania jest tylko co dwunasta osoba (8%), a co dziesiąta nie potrafi zająć stanowiska w tej kwestii. Jednak wśród popierających większe dofinansowanie nauki przeważają tacy, którzy uważają, że nie powinno się ono odbywać kosztem innych dziedzin (50% ogółu). Mniej liczni są natomiast ci, którzy sądzą, że powinno się przeznaczać więcej pieniędzy na naukę, nawet gdyby miało to oznaczać zmniejszenie wydatków na inne dziedziny (32%).

Pogląd, że nauka wymaga dofinansowania nawet kosztem innych dziedzin, jest najbardziej rozpowszechniony wśród obecnych lub niedawnych studentów, najmniej zaś wśród ankietowanych niemających ostatnio kontaktu ze studiami. Ci ostatni częściej przyznają, że należy więcej łożyć z budżetu na szkolnictwo wyższe i badania naukowe, jednak nie powinno to się odbić na finansowaniu innych dziedzin.

Tabela 3

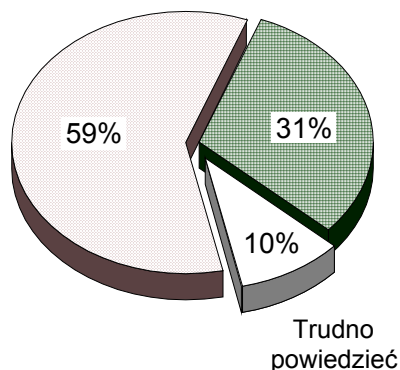
Czy, Pana(i) zdaniem, rząd powinien przeznaczyć więcej niż obecnie pieniędzy z budżetu państwa na szkolnictwo wyższe oraz badania naukowe w Polsce czy też nie?	Odpowiedzi osób			Ogółem
	studiujących	niestudiujących, ale mających studentów wśród bliskich	niestudiujących i niemających studentów wśród bliskich	
	w procentach			
Tak, również gdyby miało to oznaczać zmniejszenie wydatków na inne dziedziny	40	34	27	32
Tak, ale tylko wtedy, gdyby nie oznaczało to zmniejszenia wydatków na inne dziedziny	46	50	52	50
Nie, szkolnictwo wyższe i badania naukowe nie powinny być finansowane przez budżet państwa w większym stopniu niż obecnie	9	6	8	8
Trudno powiedzieć	5	10	13	10

Przekonanie o tym, że naukę należy dofinansować niezależnie od kondycji innych dziedzin, jest wyraźnie częstsze niż przeciętnie wśród ankietowanych najmłodszych, mających wyższe wykształcenie, uczniów i studentów, pracowników umysłowych niższego szczebla. Sprzyjają mu również spolaryzowane poglądy polityczne (zarówno prawicowe, jak i lewicowe), a także dobra ocena własnych warunków materialnych. Najwięcej przeciwników wyższego niż obecne finansowania instytucji naukowych jest wśród robotników niewykwalifikowanych (patrz tabele aneksowe).

Większość uczestników badania (59%) skłania się ku pogładowi, że wszystkie wyższe uczelnie w Polsce powinny być finansowane na równych zasadach w celu podnoszenia poziomu kształcenia i zwiększania dostępności wyższego wykształcenia. Zwolennicy specjalnego, wyższego finansowania wybranych najlepszych uczelni, które dzięki temu mogłyby pod względem poziomu naukowego konkurować z czołowymi światowymi instytucjami naukowymi, stanowią mniej niż jedną trzecią ogółu (31%). Co dziesiąta osoba nie potrafi zająć stanowiska w tej kwestii.

RYS. 5. KTÓRA Z PRZEDSTAWIONYCH OPINII JEST BLIŻSZA PANA(I) POGLĄDOM?

Wszystkie wyższe uczelnie w Polsce powinny być finansowane na równych zasadach, aby dążyć do ogólnego podniesienia poziomu kształcenia i zwiększenia dostępności wyższego wykształcenia

Najlepsze wyższe uczelnie w Polsce powinny otrzymywać z budżetu państwa więcej pieniędzy niż pozostałe, aby pod względem poziomu naukowego mogły konkurować z najlepszymi światowymi instytucjami naukowymi

Trudno powiedzieć

Zwolennicy równego traktowania wszystkich szkół wyższych przeważają w większości grup społeczno-demograficznych. Wyjątek stanowią osoby z wyższym wykształceniem i piastujące stanowiska kierownicze lub należące do inteligencji, spośród których ponad połowa opowiada się za większym finansowaniem wybranych najlepszych uczelni. Natomiast im niższe wykształcenie i gorsza sytuacja materialna ankietowanych, tym mniej wśród nich zwolenników takiego rozwiązania. Szczególnie niskie odsetki badanych, którzy opowiadają się za tworzeniem elitarnych jednostek naukowych, są wśród osób mających najniższe dochody na osobę w rodzinie, rolników i rencistów. Respondenci, którym bliższa jest opinia, że wszystkie szkoły wyższe powinny być finansowane na równych zasadach, są liczniejsi niż przeciętnie w grupach najmłodszych badanych, mieszkańców wsi, rolników, pracujących na własny rachunek poza rolnictwem oraz najgorzej sytuowanych (patrz tabele aneksowe).

Mimo iż w naszym badaniu przeważają pozytywne oceny stanu szkolnictwa wyższego w Polsce, większość ankietowanych nie ma wątpliwości, że polska nauka powinna być w większym stopniu niż obecnie dofinansowywana z budżetu. Polacy powszechnie uznają, że budżet państwa jest właściwym źródłem finansowania instytucji naukowych, ale w większości nie mają też nic przeciwko związkom nauki i biznesu oraz utrzymywaniu się

uczelni i instytutów badawczych z działalności gospodarczej. Najwięcej kontrowersji wzbudza finansowanie instytucji naukowych z opłat za studia. Badani w większości są zwolennikami jednakowych zasad podziału pieniędzy między wszystkie wyższe uczelnie, choć stosunkowo wielu z nich byłoby też skłonnych uznać za dobre rozwiązanie specjalne dofinansowywanie najlepszych, elitarnych szkół, gdyby pozwoliło im to na konkutowanie pod względem poziomu naukowego ze światowymi instytucjami naukowymi.

Opracowała
Joanna SZCZEPAŃSKA

A N E K S

Tabela 1. Jak Pan(i) ocenia stan szkolnictwa wyższego w Polsce?

(%)

	Bardzo dobrze	Raczej dobrze	Raczej źle	Bardzo źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	7	60	12	1	20	1100
Płeć						
Mężczyźni	7	59	13	2	19	524
Kobiety	6	62	11	1	20	576
Wiek						
18-24 lata	15	69	5	1	10	159
25-34	5	64	16	1	14	205
35-44	6	57	10	2	24	180
45-54	6	64	13	0	17	180
55-64	6	58	13	3	21	181
65 lat i więcej	4	53	11	1	31	195
Miejsce zamieszkania						
Wieś	6	57	11	1	25	410
Miasto do 20 tys.	6	59	9	1	24	151
20-100 tys.	6	61	11	3	18	215
101-500 tys.	9	66	14	2	10	170
501 tys.i więcej mieszk.	7	63	16	0	13	155
Wykształcenie						
Podstawowe	7	50	9	2	33	290
Zasadnicze zawodowe	3	62	11	1	23	282
Średnie	9	66	10	1	14	373
Wyższe	5	65	24	2	4	156
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	7	60	22	3	8	98
Prac.umysł.niż.szczebła	5	76	10	3	5	90
Pracownicy fiz.- umysł.	6	58	18	2	17	89
Robotnicy wykwalifikowani	2	67	10	2	18	131
Robotnicy niewykwalifik.	9	65	6	0	20	53
Rolnicy	13	44	4	0	39	33
Pracujący na własny rach.	12	65	11	0	11	41
Bierni zawodowo						
Renciści	4	50	10	2	33	106
Emeryci	4	58	12	1	25	252
Uczniowie i studenci	17	69	7	0	7	90
Bezrobotni	7	54	9	0	31	85
Gospodynie domowe i inni	8	55	17	3	16	33
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	6	65	18	3	8	155
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	2	69	11	1	17	75
sekt. pryw. poza rolnict.	7	63	13	1	16	279
prywatnym gosp. rolnym	12	54	3	0	31	43
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	4	60	12	2	22	66
301-500	7	52	15	2	23	104
501-900	6	59	11	1	23	236
901-1200	7	65	11	1	16	145
Powyżej 1200 zł	2	71	12	1	14	144
Ocena własnych war. mater.						
Źle	5	50	12	1	33	198
Średnie	6	60	12	1	21	528
Dobre	8	68	12	2	10	374
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	3	49	17	0	31	39
Raz w tygodniu	7	63	10	1	19	553
1-2 razy w miesiącu	8	56	13	0	22	199
Kilka razy w roku	6	64	11	2	17	198
W ogóle nie uczestniczy	6	55	19	4	17	110
Poglądy polityczne						
Lewica	7	57	20	2	14	126
Centrum	5	68	10	1	16	323
Prawica	7	66	13	1	13	355
Trudno powiedzieć	7	48	9	2	34	296

Tabela 2. Proszę powiedzieć, w jaki sposób, Pana(i) zdaniem, powinny być finansowane instytucje naukowe w Polsce (np. wyższe uczelnie, instytuty badawcze)? Czy powinny być one finansowane z budżetu państwa?

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	92	3	5	1100
Płeć				
Mężczyźni	91	3	6	524
Kobiety	93	2	5	576
Wiek				
18-24 lata	93	4	3	159
25-34	93	3	4	205
35-44	92	3	5	180
45-54	96	0	3	180
55-64	88	4	8	181
65 lat i więcej	90	0	10	195
Miejsce zamieszkania				
Wieś	89	2	9	410
Miasto do 20 tys.	95	1	5	151
20-100 tys.	93	3	4	215
101-500 tys.	93	4	3	170
501 tys.i więcej mieszk.	94	2	4	155
Wykształcenie				
Podstawowe	85	2	13	290
Zasadnicze zawodowe	90	4	6	282
Średnie	96	2	2	373
Wyższe	97	2	1	156
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier.,inteligencja	98	1	2	98
Prac.umysł.niż.szczebła	97	2	1	90
Pracownicy fiz.- umysł.	95	1	4	89
Robotnicy wykwalifikowani	92	6	3	131
Robotnicy niewykwalifik.	84	6	10	53
Rolnicy	90	0	10	33
Pracujący na własny rach.	97	3	0	41
Bierni zawodowo				
Renciści	84	3	13	106
Emeryci	91	1	8	252
Uczniowie i studenci	89	6	5	90
Bezrobotni	95	1	4	85
Gospodynie domowe i inni	91	6	4	33
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	97	1	2	155
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	94	6	0	75
sekt. pryw. poza rolnict.	92	4	4	279
prywatnym gosp. rolnym	93	0	7	43
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	91	3	6	66
301-500	96	1	3	104
501-900	91	3	6	236
901-1200	92	3	5	145
Powyżej 1200 zł	91	4	4	144
Ocena własnych war. mater.				
Złe	90	2	8	198
Średnie	90	3	7	528
Dobre	95	3	3	374
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	91	3	6	39
Raz w tygodniu	93	2	5	553
1-2 razy w miesiącu	91	4	4	199
Kilka razy w roku	91	3	7	198
W ogóle nie uczestniczy	90	3	7	110
Poglądy polityczne				
Lewica	95	1	3	126
Centrum	95	2	3	323
Prawica	94	2	4	355
Trudno powiedzieć	84	4	12	296

Tabela 3. Proszę powiedzieć, w jaki sposób, Pana(i) zdaniem, powinny być finansowane instytucje naukowe w Polsce (np. wyższe uczelnie, instytuty badawcze)? Czy powinny być one **finansowane z pieniędzy od firm prywatnych, które miałyby z tego korzyści (np. dostęp do wyników badań, możliwość zatrudnienia dobrze wykształconych absolwentów)?**

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	80	11	9	1098
Płeć				
Mężczyźni	80	11	9	522
Kobiety	80	11	9	576
Wiek				
18-24 lata	83	11	6	158
25-34	87	8	5	205
35-44	80	11	9	180
45-54	83	10	7	180
55-64	76	15	9	180
65 lat i więcej	71	11	18	195
Miejsce zamieszkania				
Wieś	75	11	14	410
Miasto do 20 tys.	86	8	6	151
20-100 tys.	78	11	11	215
101-500 tys.	80	16	4	168
501 tys.i więcej mieszk.	90	8	3	155
Wykształcenie				
Podstawowe	70	13	17	290
Zasadnicze zawodowe	80	11	9	281
Średnie	84	10	6	372
Wyższe	89	9	3	156
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	83	12	5	98
Prac.umysł.niż.szczebła	92	4	3	90
Pracownicy fiz.- umysł.	91	8	2	88
Robotnicy wykwalifikowani	82	11	7	131
Robotnicy niewykwalifik.	66	20	15	53
Rolnicy	84	5	11	33
Pracujący na własny rach.	84	13	3	41
Bierni zawodowo				
Renciści	69	11	20	106
Emeryci	75	11	13	252
Uczniowie i studenci	83	11	5	90
Bezrobotni	81	12	7	85
Gospodynie domowe i inni	75	19	6	33
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	88	9	3	155
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	84	6	10	74
sekt. pryw. poza rolnict.	82	12	6	279
prywatnym gosp. rolnym	75	11	13	43
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	83	10	8	66
301-500	86	8	6	104
501-900	73	15	13	235
901-1200	79	12	8	145
Powyżej 1200 zł	85	8	6	144
Ocena własnych war. mater.				
Złe	76	10	15	197
Średnie	78	11	11	527
Dobre	85	11	4	374
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	79	10	11	39
Raz w tygodniu	81	9	9	552
1-2 razy w miesiącu	77	15	8	199
Kilka razy w roku	80	10	10	197
W ogóle nie uczestniczy	79	13	8	110
Poglądy polityczne				
Lewica	78	14	8	126
Centrum	87	7	5	323
Prawica	82	14	4	354
Trudno powiedzieć	70	10	20	295

Tabela 4. Proszę powiedzieć, w jaki sposób, Pana(i) zdaniem, powinny być finansowane instytucje naukowe w Polsce (np. wyższe uczelnie, instytuty badawcze)? Czy powinny być one finansowane z działalności gospodarczej prowadzonej przez instytucje naukowe?

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	76	12	12	1099
Płeć				
Mężczyźni	78	12	10	523
Kobiety	75	12	13	576
Wiek				
18-24 lata	82	8	10	159
25-34	82	9	9	205
35-44	77	11	11	180
45-54	77	15	9	180
55-64	75	14	11	180
65 lat i więcej	67	13	21	195
Miejsce zamieszkania				
Wieś	73	10	17	410
Miasto do 20 tys.	82	10	8	151
20-100 tys.	74	13	13	215
101-500 tys.	78	15	7	169
501 tys.i więcej mieszk.	82	11	7	155
Wykształcenie				
Podstawowe	67	12	21	290
Zasadnicze zawodowe	78	11	11	281
Średnie	80	13	7	373
Wyższe	82	10	8	156
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier.,inteligencja	79	12	9	98
Prac.umysł.niż.szczebla	80	10	10	90
Pracownicy fiz.- umysł.	90	7	4	88
Robotnicy wykwalifikowani	83	10	7	131
Robotnicy niewykwalifik.	61	22	17	53
Rolnicy	88	0	12	33
Pracujący na własny rach.	71	23	5	41
Bierni zawodowo				
Renciści	68	8	25	106
Emeryci	69	15	16	252
Uczniowie i studenci	83	9	8	90
Bezrobotni	81	6	13	85
Gospodynie domowe i inni	74	22	3	33
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	80	13	7	155
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	85	8	7	74
sekt. pryw. poza rolnict.	79	12	9	279
prywatnym gosp. rolnym	80	6	13	43
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	84	7	10	66
301-500	74	14	12	104
501-900	71	14	15	235
901-1200	76	13	10	145
Powyżej 1200 zł	84	6	9	144
Ocena własnych war. mater.				
Złe	73	10	17	197
Średnie	72	14	14	528
Dobre	84	10	6	374
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	81	4	15	39
Raz w tygodniu	77	12	11	553
1-2 razy w miesiącu	74	13	13	199
Kilka razy w roku	76	11	13	197
W ogóle nie uczestniczy	76	13	10	110
Poglądy polityczne				
Lewica	81	14	6	126
Centrum	80	11	8	323
Prawica	79	14	7	355
Trudno powiedzieć	68	8	24	295

Tabela 5. Proszę powiedzieć, w jaki sposób, Pana(i) zdaniem, powinny być finansowane instytucje naukowe w Polsce (np. wyższe uczelnie, instytuty badawcze)? Czy powinny być one finansowane z opłat za studia ponoszonych przez studentów?

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	34	55	11	1098
Płeć				
Mężczyźni	36	53	11	524
Kobiety	32	57	12	574
Wiek				
18-24 lata	38	53	9	159
25-34	42	50	7	204
35-44	29	60	11	180
45-54	32	58	10	180
55-64	36	51	13	180
65 lat i więcej	24	59	18	195
Miejsce zamieszkania				
Wieś	29	56	15	409
Miasto do 20 tys.	30	59	11	151
20-100 tys.	33	57	10	214
101-500 tys.	38	54	8	170
501 tys.i więcej mieszk.	46	48	6	155
Wykształcenie				
Podstawowe	26	56	18	289
Zasadnicze zawodowe	35	53	12	282
Średnie	36	57	7	372
Wyższe	39	52	9	156
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier.,inteligencja	38	55	8	98
Prac.umysł.niż.szczebła	31	64	5	90
Pracownicy fiz.- umysł.	33	60	7	89
Robotnicy wykwalifikowani	36	53	11	130
Robotnicy niewykwalifik.	46	42	12	53
Rolnicy	37	52	11	33
Pracujący na własny rach.	46	46	8	41
Bierni zawodowo				
Renciści	24	54	22	105
Emeryci	27	58	15	252
Uczniowie i studenci	34	59	8	90
Bezrobotni	42	46	12	85
Gospodynie domowe i inni	40	58	1	33
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	28	64	8	155
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	33	60	8	75
sekt. pryw. poza rolnict.	41	50	9	277
prywatnym gosp. rolnym	42	46	12	43
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	24	67	9	66
301-500	27	63	10	104
501-900	30	58	12	236
901-1200	39	52	8	144
Powyżej 1200 zł	37	53	10	144
Ocena własnych war. mater.				
Złe	32	56	12	198
Średnie	31	55	14	526
Dobre	38	55	8	374
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	23	64	13	39
Raz w tygodniu	30	59	11	552
1-2 razy w miesiącu	35	57	8	198
Kilka razy w roku	40	47	13	198
W ogóle nie uczestniczy	42	46	13	110
Poglądy polityczne				
Lewica	39	54	6	126
Centrum	38	53	9	323
Prawica	31	62	7	353
Trudno powiedzieć	29	49	22	296

Tabela 6. Czy, Pana(i) zdaniem, rząd powinien przeznaczyć więcej niż obecnie pieniądze z budżetu państwa na szkolnictwo wyższe oraz badania naukowe w Polsce czy też nie? 1 - Tak, również gdyby miało to oznaczać zmniejszenie wydatków na inne dziedziny; 2 - Tak, ale tylko wtedy, gdyby nie oznaczało to zmniejszenia wydatków na inne dziedziny; 3 - Nie, szkolnictwo wyższe i badania naukowe nie powinny być finansowane przez budżet państwa w większym stopniu niż obecnie

(%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	32	50	8	10	1100
Płeć					
Mężczyźni	33	50	8	10	524
Kobiety	32	50	7	11	576
Wiek					
18-24 lata	39	50	6	6	159
25-34	32	53	10	6	205
35-44	31	49	9	11	180
45-54	31	48	9	12	180
55-64	35	48	8	9	181
65 lat i więcej	27	50	4	18	195
Miejsce zamieszkania					
Wieś	30	49	5	16	410
Miasto do 20 tys.	33	52	6	9	151
20-100 tys.	31	52	10	8	215
101-500 tys.	37	46	11	7	170
501 tys.i więcej mieszk.	35	52	9	5	155
Wykształcenie					
Podstawowe	30	50	5	16	290
Zasadnicze zawodowe	32	47	8	14	282
Średnie	30	53	11	7	373
Wyższe	42	49	5	3	156
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	36	56	5	3	98
Prac.umysł.niż.szczebla	39	48	8	6	90
Pracownicy fiz.- umysł.	34	50	10	6	89
Robotnicy wykwalifikowani	37	42	8	13	131
Robotnicy niewykwalifik.	26	45	13	16	53
Rolnicy	35	32	7	25	33
Pracujący na własny rach.	26	59	10	5	41
Bierni zawodowo					
Renciści	30	45	9	16	106
Emeryci	29	53	5	13	252
Uczniowie i studenci	39	50	9	1	90
Bezrobotni	22	60	6	12	85
Gospodynie domowe i inni	33	46	10	11	33
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	41	48	7	4	155
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	26	51	8	15	75
sekt. pryw. poza rolnict.	33	49	9	8	279
prywatnym gosp. rolnym	38	33	6	23	43
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	29	52	5	15	66
301-500	36	50	6	9	104
501-900	30	49	10	12	236
901-1200	30	57	6	7	145
Powyżej 1200 zł	33	50	9	7	144
Ocena własnych war. mater.					
Złe	19	54	11	16	198
Średnie	34	49	6	12	528
Dobre	37	50	8	5	374
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	34	53	8	5	39
Raz w tygodniu	36	46	7	11	553
1-2 razy w miesiącu	25	54	7	13	199
Kilka razy w roku	27	56	10	6	198
W ogóle nie uczestniczy	33	50	6	12	110
Poglądy polityczne					
Lewica	40	53	5	2	126
Centrum	29	55	10	5	323
Prawica	37	50	6	6	355
Trudno powiedzieć	26	43	7	24	296

Tabela 7. Proszę powiedzieć, która z przedstawionych opinii jest bliższa Pana(i) poglądom? 1 - Najlepsze wyższe uczelnie w Polsce powinny otrzymywać z budżetu państwa więcej pieniędzy niż pozostałe, aby pod względem poziomu naukowego mogły konkurować z najlepszymi światowymi instytucjami naukowymi; 2 - Wszystkie wyższe uczelnie w Polsce powinny być finansowane na równych zasadach, aby dążyć do ogólnego podniesienia poziomu kształcenia i zwiększenia dostępności wyższego wykształcenia

(%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	31	59	10	1100
Płeć				
Mężczyźni	32	57	11	524
Kobiety	30	61	9	576
Wiek				
18-24 lata	28	67	5	159
25-34	29	64	7	205
35-44	35	56	9	180
45-54	33	58	9	180
55-64	29	62	9	181
65 lat i więcej	31	49	20	195
Miejsce zamieszkania				
Wieś	23	61	16	410
Miasto do 20 tys.	35	57	7	151
20-100 tys.	35	57	8	215
101-500 tys.	35	60	5	170
501 tys.i więcej mieszk.	36	59	5	155
Wykształcenie				
Podstawowe	20	59	21	290
Zasadnicze zawodowe	29	59	12	282
Średnie	32	64	4	373
Wyższe	52	47	2	156
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier.,inteligencja	53	45	2	98
Prac.umysł.niż.szczebła	41	59	0	90
Pracownicy fiz.- umysł.	36	59	4	89
Robotnicy wykwalifikowani	31	59	9	131
Robotnicy niewykwalifik.	20	63	17	53
Rolnicy	12	77	11	33
Pracujący na własny rach.	23	71	6	41
Bierni zawodowo				
Renciści	17	63	20	106
Emeryci	32	54	15	252
Uczniowie i studenci	30	68	2	90
Bezrobotni	24	60	17	85
Gospodynie domowe i inni	27	65	8	33
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	46	53	1	155
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	35	61	4	75
sekt. pryw. poza rolnict.	30	60	10	279
prywatnym gosp. rolnym	18	71	11	43
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	13	71	16	66
301-500	23	66	10	104
501-900	29	58	13	236
901-1200	37	55	8	145
Powyżej 1200 zł	37	55	9	144
Ocena własnych war. mater.				
Złe	23	62	15	198
Średnie	27	61	12	528
Dobre	40	55	4	374
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	32	60	9	39
Raz w tygodniu	33	57	10	553
1-2 razy w miesiącu	27	62	11	199
Kilka razy w roku	32	60	8	198
W ogóle nie uczestniczy	24	66	10	110
Poglądy polityczne				
Lewica	34	61	5	126
Centrum	34	61	6	323
Prawica	37	57	7	355
Trudno powiedzieć	19	60	21	296